

ČASŤ 5
ZASIELATEĽSKÉ POSTUPY

KAPITOLA 5.1**VŠEOBECNÉ USTANOVENIA****5.1.1 Použitie a všeobecné ustanovenia**

Táto časť uvádza ďalej ustanovenia pre zásielky nebezpečných vecí týkajúce sa označovania, bezpečnostného značenia a dokladov, a ak je to vhodné, schválenia zásielky a postupu pri oznamovaní.

5.1.2 Použitie prepravných obalov

5.1.2.1 (a) Prepravný obal musí byť označený slovom „PREPRAVNÝ OBAL (OVERPACK)“ a identifikačným číslom, ktorému predchádzajú písmená „UN“, a musí byť oblepený bezpečnostnými značkami, ako sa vyžaduje pri kusových zásielkach v bode 5.2.2 pre každú položku nebezpečných vecí obsiahnutých v prepravnom obale, ak označenie a bezpečnostné značky týkajúce sa všetkých nebezpečných vecí nachádzajúcich sa v prepravnom obale nie sú viditeľné. Ak to isté označenie alebo tá istá bezpečnostná značka je vyžadovaná pre rôzne kusové zásielky, potom musí byť použitá len raz.

(b) Bezpečnostná značka podľa vzoru č. 11, znázornená v bode 5.2.2.2.2, sa musí umiestniť na dvoch protiľahlých stranách týchto prepravných obalov:

- prepravné obaly obsahujúce kusové zásielky, ktoré musia byť označené v súlade s bodom 5.2.2.1.12, okrem prípadov, keď bezpečnostné značky zostanú viditeľné a
- prepravné obaly obsahujúce kvapalné látky v obaloch, ktoré nemusia byť označené v súlade s bodom 5.2.2.1.12, okrem prípadov, keď uzávery zostanú viditeľné.

5.1.2.2 Každá kusová zásielka nebezpečných vecí nachádzajúca sa v prepravnom obale musí vyhovovať všetkým použiteľným ustanoveniam ADR. Označenie „prepravný obal“ dokazuje splnenie tejto požiadavky. Určená funkcia každej kusovej zásielky nesmie byť zhoršená prepravným obalom.

5.1.2.3 Na prepravné obaly sa tiež použijú zákazy zmiešanej nakládky.

5.1.3 Prázdne nevyčistené obaly (vrátane nádob IBC a veľkých obalov), cisterny, vozidlá a kontajnery na voľne ložené látky

5.1.3.1 Prázdne nevyčistené obaly (vrátane nádob IBC a veľkých obalov), cisterny (vrátane cisternových vozidiel, batériových vozidiel, snímateľných cisterien, prenosných cisterien, cisternových kontajnerov, kontajnerov MEGC), vozidlá a kontajnery na voľne ložené látky, ktoré obsahovali nebezpečné veci rozličných tried iných ako triedy 7, musia byť označené a bezpečnostne značené, ako keď boli plné.

POZNÁMKA: O dokladoch pozri kapitolu 5.4.

5.1.3.2 Cisterny a nádoby IBC použité na prepravu rádioaktívneho materiálu sa nesmú použiť na skladovanie alebo prepravu iných vecí, ak neboli dekontaminované na úroveň nižšiu ako 0,4 Bq/cm² pre žiariče beta a gama a žiariče alfa s nízkou jedovatosťou a na 0,04 Bq/cm² pre všetky ostatné žiariče alfa.

5.1.4 Zmiešané balenie

Ak sú dve nebezpečné veci alebo viac nebezpečných vecí zabalených v tom istom vonkajšom obale, tento obal musí byť bezpečnostne značený a označený tak, ako sa to vyžaduje pre každú látku alebo predmet. Ak sa na rozdielne nebezpečné veci vyžaduje tá istá bezpečnostná značka, tak sa použije len raz.

5.1.5 Všeobecné ustanovenia na triedu 7

5.1.5.1 Požiadavky pred odoslaním

5.1.5.1.1 Požiadavky pred prvým odoslaním kusa

Pred prvým odoslaním akéhokoľvek kusa musia byť splnené tieto požiadavky:

- (a) Ak projektovaný tlak zadržiavacieho systému balenia je vyšší ako 35 kPa (pretlak), musí sa overiť, či zadržiavací systém balenia každého kusa zodpovedá schváleným projekčným požiadavkám, ktoré sa týkajú schopnosti tohto systému udržať svoju celistvosť pod týmto tlakom.
- (b) Pri každom kuse typu B(U), typu B(M) a typu C a každom kuse, ktorý obsahuje štiepny materiál, sa musí zabezpečiť, že účinnosť jeho tienenia a zadržiavacia funkcia balenia, a kde je to nevyhnutné, charakteristiky prestupu tepla a účinnosť uzavretého obmedzovacieho systému sú v rámci použiteľných limitov alebo limitov stanovených na schválený typ.
- (c) Kusy, ktoré obsahujú štiepny materiál, do ktorého boli v súlade s požiadavkami 6.4.11.1 osobitne pridané neutrónové jedy ako zložky kusa, musia byť podrobené kontrolám na potvrdenie prítomnosti a priestorového rozloženia týchto neutrónových jedov.

5.1.5.1.2 Požiadavky pred každým odoslaním kusa

Pred každým odoslaním akéhokoľvek kusa musia byť úplne splnené tieto požiadavky:

- (a) Pri každom kuse musí byť zabezpečené splnenie všetkých požiadaviek stanovených v príslušných ustanoveniach ADR.
- (b) Treba zaručiť, že úchytky na zdvíhanie, ktoré nespĺňajú požiadavky bodu 6.4.2.2, boli odstránené alebo iným spôsobom urobené nepoužiteľnými na zdvíhanie kusa v súlade s bodom 6.4.2.3.
- (c) Pri každom kuse typu B(U), typu B(M) a typu C a každom kuse, ktorý obsahuje štiepny materiál, sa musí zabezpečiť splnenie všetkých podmienok stanovených v osvedčeniach o schválení.
- (d) Každý kus typu B(U), typu B(M) a typu C sa musí skladovať tak dlho, až nastane približne rovnovážny stav tak, že sa dosiahne súlad s požiadavkami na teplotu a tlak, ak nie je jednostranne schválená výnimka z týchto požiadaviek.
- (e) Pri každom kuse typu B(U), typu B(M) a typu C sa musí zabezpečiť prehliadkou a/alebo príslušnými skúškami, že boli všetky uzávery, ventily alebo iné otvory zadržiavacieho systému balenia, ktorými by mohol unikáť rádioaktívny obsah, správne uzavreté a prípadne utesnené spôsobom, ktorý preukazuje zhodu s požiadavkami v bode 6.4.8.7.

- (f) Pri každej osobitnej forme rádioaktívneho materiálu sa musí zabezpečiť splnenie všetkých požiadaviek stanovených v osvedčení o schválení a v príslušných ustanoveniach ADR.
- (g) Pri kusoch obsahujúcich štiepny materiál, ak je použiteľné, musí byť vykonané meranie uvedené v bode 6.4.11.4 (b) a skúškami preukázané uzavretie každého kusa, ako je uvedené v bode 6.4.11.7.
- (h) Pre každý nízko rozptýliteľný rádioaktívny materiál musí byť zabezpečené splnenie všetkých požiadaviek stanovených v osvedčení o schválení a v príslušných ustanoveniach ADR.

5.1.5.2 *Schválenie odoslania a oznámenie*

5.1.5.2.1 *Všeobecne*

Navyše k schváleniu konštrukcie kusa predpísanému v kapitole 6.4 sa pri určitých okolnostiach vyžaduje aj mnohostranné schválenie odoslania (body 5.1.5.2.2 a 5.1.5.2.3). V niektorých prípadoch je tiež potrebné odoslanie oznámiť príslušným orgánom (bod 5.1.5.2.4).

5.1.5.2.2 *Schválenie zásielky*

Mnohostranné schválenie sa musí vyžadovať na:

- (a) odoslanie kusov typu B(M), ktoré nie sú zhodné s požiadavkami bodu 6.4.7.5 alebo sú konštruované tak, že umožňujú kontrolované prerušované vetranie,
- (b) odoslanie kusov typu B(M) s rádioaktívnym materiálom, ktorého aktivita je väčšia ako 3 000 A₁ alebo 3 000 A₂, ako je to vhodné, alebo 1 000 TBq podľa toho, ktorá hodnota je nižšia,
- (c) odoslanie kusov, ktoré obsahujú štiepny materiál, ak súčet indexov kritickej bezpečnosti kusov presahuje 50

s výnimkou, keď príslušný orgán môže povoliť prepravu na svoje územie alebo cez svoje územie bez schválenia odoslania na základe osobitného ustanovenia vo svojom schválení typu (pozri bod 5.1.5.3.1).

5.1.5.2.3 *Schválenie odoslania osobitnou dohodou*

Príslušným orgánom môžu byť schválené opatrenia, podľa ktorých zásielka, ktorá nespĺňa všetky použiteľné požiadavky ADR, sa môže prepravovať podľa osobitnej dohody (pozri bod 1.7.4).

5.1.5.2.4 *Oznamovanie*

Oznámenie príslušným orgánom sa vyžaduje takto:

- (a) Pred prvým odoslaním akéhokoľvek kusa, ktoré si vyžaduje schválenie príslušným orgánom, musí odosielateľ zabezpečiť, aby kópie všetkých použiteľných schvaľovacích osvedčení príslušného orgánu vzťahujúce sa na typ kusa boli zaslané príslušnému orgánu každého štátu, cez ktorý alebo do ktorého je zásielka prepravovaná. Odosielateľ nemusí čakať na potvrdenie príjmu od príslušného orgánu, ani príslušný orgán nie je povinný vydávať takéto potvrdenie o prijatí osvedčenia.

- (b) Každé odoslanie týchto typov zásielok:
- (i) kusy typu C s rádioaktívnym materiálom, ktorého aktivita je vyššia ako 3 000 A₁ alebo 3 000 A₂, alebo 1 000 TBq podľa toho, ktorá hodnota je nižšia,
  - (ii) kusy typu B(U) s rádioaktívnym materiálom, ktorého aktivita je vyššia ako 3 000 A₁ alebo 3 000 A₂, alebo 1 000 TBq podľa toho, ktorá hodnota je nižšia,
  - (iii) kusy typu B(M),
  - (iv) odoslanie podľa osobitnej dohody

musí odosielateľ oznámiť príslušnému orgánu každého štátu, cez ktorý alebo do ktorého je zásielka prepravovaná. Toto oznámenie musí každý príslušný orgán dostať pred začiatkom odosielania, pokiaľ možno najmenej 7 dní vopred.

- (c) Odosielateľ nemusí zasielať osobitné oznámenie, ak boli potrebné informácie obsiahnuté v žiadosti na schválenie odoslania.
- (d) Oznámenie o zásielke musí obsahovať
- (i) dostatočnú informáciu, ktorá umožňuje identifikáciu kusa alebo kusov vrátane počtu všetkých použiteľných osvedčení a identifikačných značiek,
  - (ii) informáciu o dátume odoslania, predpokladaný dátum príchodu a informáciu o navrhutej prepravnej ceste,
  - (iii) názov(vy) rádioaktívneho(ych) materiálu(ov) alebo nuklidu(ov),
  - (iv) opis fyzikálnej alebo chemickej formy rádioaktívneho materiálu alebo či ide o rádioaktívny materiál osobitnej formy, alebo o nízko rozptýliteľný rádioaktívny materiál,
  - (v) najvyššiu aktivitu rádioaktívneho obsahu počas prepravy, vyjadrenú v becquereloch (Bq) s príslušnou predponou podľa sústavy SI (pozri bod 1.2.2.1). Na štiepny materiál možno namiesto aktivity použiť hmotnosť štiepneho materiálu v gramoch (g) alebo v jej násobkoch.

5.1.5.3 *Osvedčenie vydané príslušným orgánom*

5.1.5.3.1 Osvedčenia vydané príslušným orgánom sa vyžadujú pre:

- (a) projekty na
- (i) rádioaktívny materiál osobitnej formy,
  - (ii) nízko rozptýliteľný rádioaktívny materiál,
  - (iii) kusy obsahujúce 0,1 kg alebo viac hexafluoridu uránu,

- (iv) všetky kusy obsahujúce štiepny materiál, ak nie sú vyňaté bodom 6.4.11.2,
  - (v) kusy typu B(U) a typu B(M),
  - (vi) kusy typu C,
- (b) osobitné dohody,
- (c) určité zásielky (pozri bod 5.1.5.2.2).

Osvedčenia musia potvrdiť, že použiteľné požiadavky sú splnené a typy schválení musia byť vybavené vzorom identifikačnej značky.

Tvar kusa a osvedčenia o schválení odoslania sa môžu kombinovať na jednom osvedčení.

Osvedčenia a použitie týchto osvedčení musí byť v súlade s požiadavkami v bode 6.4.23.

5.1.5.3.2 Odosielateľ musí vlastniť kópiu každého použiteľného osvedčenia. Odosielateľ pred každým odoslaním, v súlade s požiadavkami v osvedčení, musí mať aj kópiu akejkolvek inštrukcie s ohľadom na vhodné uzatvorenie kusa a akúkoľvek prípravu na odoslanie.

5.1.5.3.3 Pri konštrukcii kusov, kde príslušný orgán nevyžaduje vydanie osvedčenia, musí byť odosielateľ schopný na požiadanie predložiť na kontrolu príslušným orgánom platnú dokumentáciu o zhode konštrukcie kusa so všetkými použiteľnými požiadavkami.

5.1.5.4 **Zhrnutie schvaľovania a požiadavky predchádzajúce oznámeniu**

POZNÁMKA 1: Pred prvým odoslaním každého kusa, na ktorý je potrebné schválenie typu príslušným orgánom, musí odosielateľ zabezpečiť, že kópia osvedčenia o schválení tohto typu bola zaslaná príslušnému orgánu každej krajiny po ceste [pozri bod 5.1.5.2.4 (a)].

POZNÁMKA 2: Oznámenie je nevyhnutné, ak obsah prevyšuje $3 \times 10^3 A_1$ alebo $3 \times 10^3 A_2$, alebo $1\,000 Tbq$ [pozri bod 5.1.5.2.4 (b)].

POZNÁMKA 3: Viacstranné schválenie odoslania je nevyhnutné, ak obsah prevyšuje $3 \times 10^3 A_1$ alebo $3 \times 10^3 A_2$, alebo $1\,000 Tbq$, alebo ak je povolené kontrolované prerušované vetranie (pozri bod 5.1.5.2).

POZNÁMKA 4: Pre použiteľný kus obsahujúci tento materiál pozri schválenie a ustanovenia predchádzajúce oznámeniu.

Predmet	Identifikačné číslo látky	Požadované schválenie príslušným orgánom		Oznámenie vyžadované od odosielaťa príslušným orgánom štátu pôvodu a štátov, ^a ktorých sa preprava dotýka, pred každým odoslaním	Odkazy
		Štát pôvodu	Štáty na trase ^a		
Výpočet v zozname neuvedených hodnôt A ₁ a A ₂	–	áno	áno	nie	---
Vyhradené kusy – typ kusa – odoslanie	2908, 2909, 2910, 2911	nie nie	nie nie	nie nie	---
Materiál LSA ^b a SCO ^b Priemyselné kusy typu 1, 2 alebo 3 neštiepne a vyňaté štiepne materiály – typ kusa – odoslanie	2912, 2913, 3321, 3322	nie nie	nie nie	nie nie	---
Kusy typu A, ^b neštiepne a vyňaté štiepne materiály – typ kusa – odoslanie	2915, 3332	nie nie	nie nie	nie nie	---
Kusy typu B(U), ^b neštiepne a vyňaté štiepne materiály – typ kusa – odoslanie	2916	áno nie	nie nie	pozri Pozn. 1 pozri Pozn. 2	5.1.5.2.4 (b), 5.1.5.3.1 (a), 6.4.22.2
Kusy typu B(M), ^b neštiepne a vyňaté štiepne materiály – typ kusa – odoslanie	2917	áno poz. Pozn. 3	áno poz. Pozn. 3	nie áno	5.1.5.2.4 (b), 5.1.5.3.1 (a), 5.1.5.2.2, 6.4.22.3
Kusy typu C, ^b neštiepne a vyňaté štiepne materiály – typ kusa – odoslanie	3323	áno nie	nie nie	pozri Pozn. 1 pozri Pozn. 2	5.1.5.2.4 (b), 5.1.5.3.1 (a), 6.4.22.2, 6.4.22.5
Kusy so štiepnym materiálom – typ kusa – odoslanie: – súčet indexov kritickej bezpečnosti najviac 50 – súčet indexov kritickej bezpečnosti väčší ako 50	2977, 3324, 3325, 3326, 3327, 3328, 3329, 3330, 3331, 3333	áno ^c nie ^d áno	áno ^c nie ^d áno	nie pozri Pozn. 2 pozri Pozn. 2	5.1.5.3.1 (a), 5.1.5.2.2, 6.4.22.4, 6.4.22.5
Rádioaktívny materiál osobitnej formy – typ – odoslanie	– poz. Pozn. 4	áno poz. Pozn. 4	nie poz. Pozn. 4	nie poz. Pozn. 4	1.6.6.3, 5.1.5.3.1 (a), 6.4.22.5

Predmet	Identifikačné číslo látky	Požadované schválenie príslušným orgánom		Oznámenie vyžadované od odosielateľa príslušným orgánom štátu pôvodu a štátov, ^a ktorých sa preprava dotýka pred každým odoslaním	Odkazy
		Štát pôvodu	Štáty, na trase ^a		
Nízko rozptýliteľný rádioaktívny materiál – typ – odoslanie	– poz. Pozn. 4	áno poz. Pozn. 4	nie poz. Pozn. 4	nie poz. Pozn. 4	5.1.5.3.1 (a), 6.4.22.3
Kusy obsahujúce 0,1 kg alebo viac hexafluoridu uránu – typ – odoslanie	– poz. Pozn. 4	áno poz. Pozn. 4	nie poz. Pozn. 4	nie poz. Pozn. 4	5.1.5.3.1 (a), 6.4.22.1
Osobitná dohoda – odoslanie	2919, 3331	áno	áno	áno	5.1.5.3.1 (b), 5.1.5.2.4 (b), 1.7.4.2
Potvrdené konštrukcie kusov upravené prechodnými ustanoveniami	–	pozri 1.6.6	pozri 1.6.6	pozri Pozn. 1	1.6.6.1, 1.6.6.2, 5.1.5.2.4 (b), 5.1.5.3.1 (a), 5.1.5.2.2

^a Štáty, z ktorých, cez ktoré alebo do ktorých je zásielka prepravovaná.

^b Ak pozostáva rádioaktívny obsah zo štiepneho materiálu, ktorý nie je vyňatý z ustanovení na kusy obsahujúce štiepny materiál, potom sa použijú ustanovenia o kusoch, ktoré obsahujú štiepny materiál (pozri bod 6.4.11).

^c Pre typy kusov na štiepny materiál možno vyžadovať aj povolenia s ohľadom na jednu z ďalších položiek v tabuľke.

^d Zásielky môžu však vyžadovať schválenie povolenia s ohľadom na jednu z ďalších položiek v tabuľke.